

Koppeling registergegevens aan gezondheidsenquêtes

12 april 2018
Christianne Hupkens

Centraal Bureau
voor de Statistiek

Gezondheidsenquête

De Gezondheidsenquête (GE) geeft sinds 1981 een overzicht van ontwikkelingen in...

- gezondheid
- zorggebruik
- leefstijl
- preventief gedrag

Gezondheidsenquête en POLS

1997-2009

POLS

grote steekproef:

basisvragenlijst (ook gezondheidsvariabelen)

deelpopulatie

o.a. gezondheidsmodule

Gezondheidsenquête

steekproef

- iedere maand
- niet in instellingen
- 0 jaar en ouder

waarneming

- t/m 11 jaar: proxi, 12 jaar en ouder: zelf

weging

Gezondheidsmonitor

eens in de 4 jaar samenwerking GGD'en, RIVM en CBS:
2012, 2016, 2020

samenvoeging data uit CBS Gezondheidsenquête en GGD
monitors volwassenen en Ouderen

400 duizend respondenten 19+
→ **laagregionale** cijfers

Reeksbestand

alle respondenten met een aantal kernvariabelen uit de Gezondheidsenquêtes vanaf 1997

volgen in verschillende registers, zowel op thema gezondheid als op andere thema's

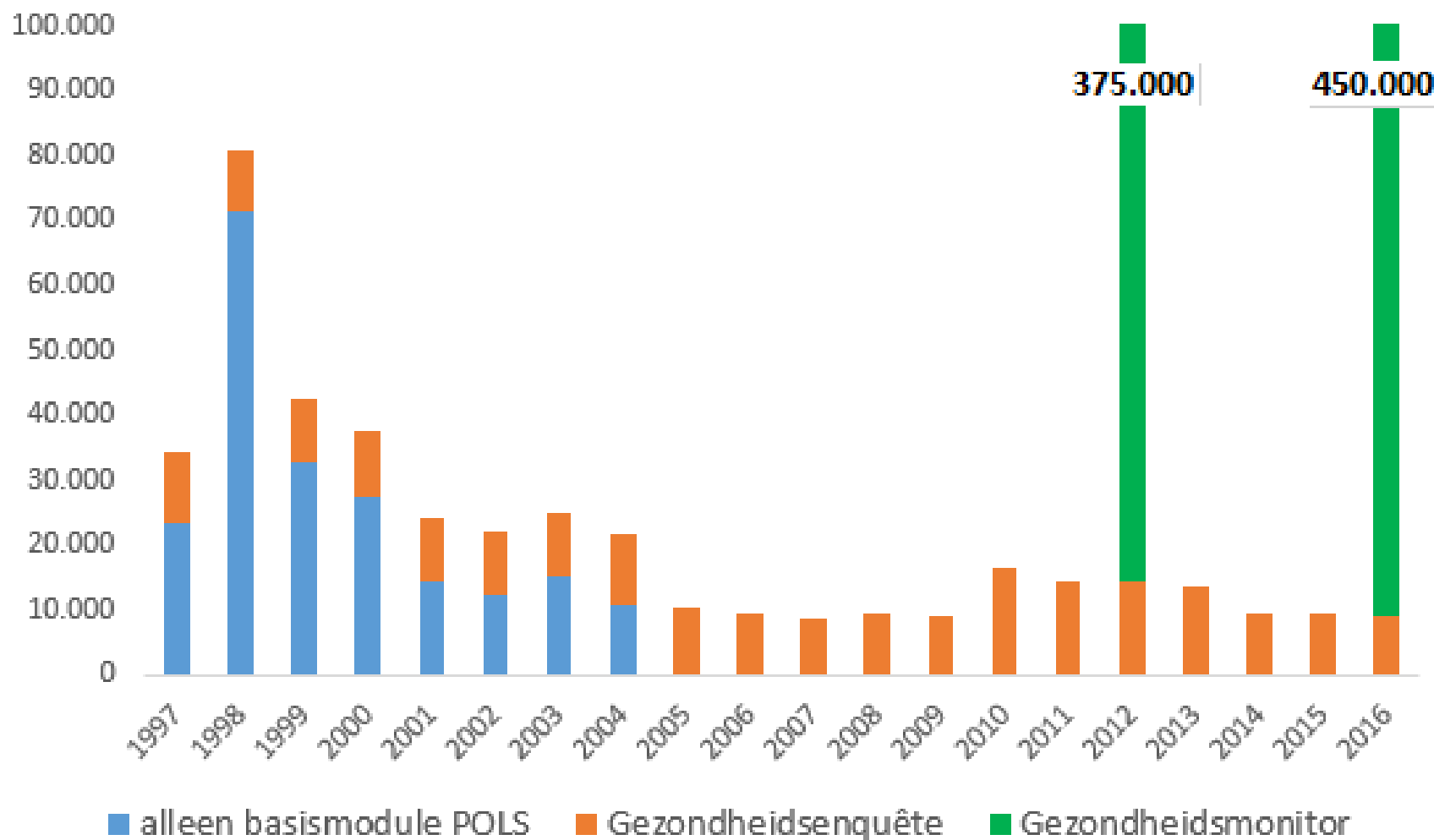
zowel retrospectief als prospectief

Een bestand in ontwikkeling

wordt voortdurend aangevuld

in de lengte met nieuwe respondenten uit ieder nieuw enquêtejaar

momenteel 1.200.000 respondenten

Een bestand in ontwikkeling

wordt voortdurend aangevuld:

in de breedte met onderwerpen die minstens in een aantal jaren zijn bevraagd

momenteel zo'n 20 inhoudelijke variabelen

alle respondenten blijven eenvoudig koppelbaar aan de afzonderlijke jaarbestanden

Voorbeeld variabelen over alcoholgebruik

Gezondheidsenquête

1997-2000 alcohol alcohdag alcowend alcoweek

2001-2004 dvr15a v27 v28 v29 v30 v31 v32

2005-2009 JRALCOHO freqalc dvr15a v27 v28 v29 v30 v31 v32

2010-2011 SrAlchol1 wannralc DdwAlc DagDdwk GlasDdwk
WEndAlc DagWEnd GlasWEnd

2012-2013 AlcoholSr1 WannrAlc DdwkDag DdwkGlas WEndDag
WEndGlas

2014-2017 GEZVRGAlcohol GEZVRGAlcoholWeekDagen
GEZVRGAlcoholWeekGlazen GEZVRGAlcoholWeekendDagen
GEZVRGAlcoholWeekendGlazen GEZAFLGlazenAlcoholPP

Gezondheidsmonitor:

2012 LFALB206 LFALB207 LFALA201 LFALA208 LFALA210 LFALB215
LFALB216

2016 LFALAA206 LFALAA207 alcdgn_wkd alcdgn_ddw LFALAA215
LFALAA216

Samenvoeging in reeks

Alcoholglasweek

gemiddeld aantal glazen alcohol per week

Alcoholdagen

aantal dagen per week dat iemand gemiddeld drinkt

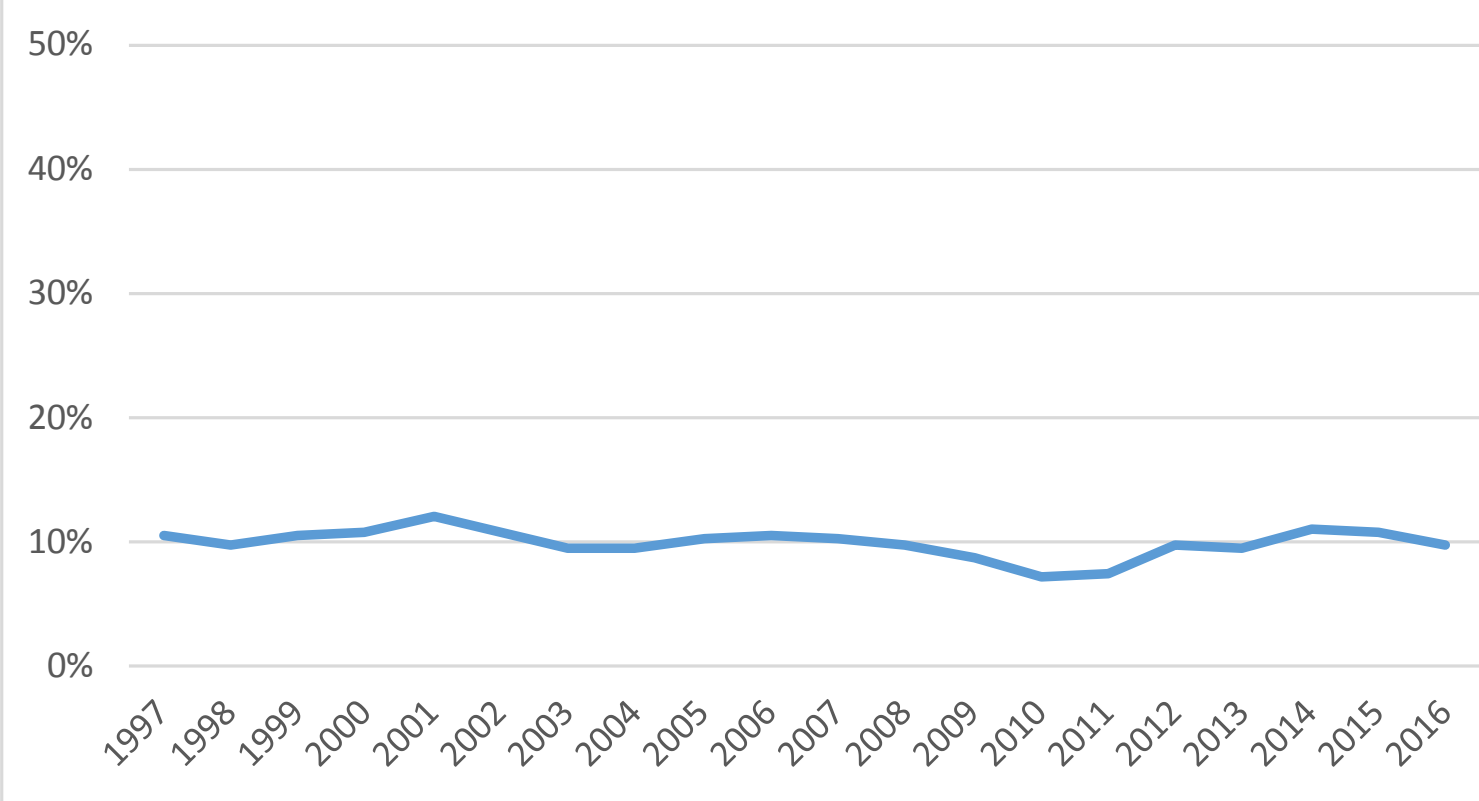
Alcoholcategorie

Indeling alcoholgebruik in 5 categorieën (glazen per week)

excessief:	>21 ♀	>28 ♂
stevig:	>14 en ≤21 ♀	>21 en ≤28 ♂
veel:	>7 en ≤14 ♀	> 14 en ≤ 21 ♂
matig:	>1 en ≤7 ♀	> 1 en ≤14 ♂
drinkt niet, nauwelijks:	0 -1	

drinkt stevig/excessief

Koppelsleutel reeksbestand

Name	Type	Label
rinpersoons	String	CBKSoortnummer
rinpersoon	String	Rinpersoon
enqdat	Date	enquêtedatum
enqjaar	Numeric	enquêtejaargang
GEZO	Numeric	aan welke enquête heeft de respondent m...
weging1	Numeric	weegfactor gezondheidsenquête, te gebru...
weging2	Numeric	weegfactor gezondheidsenquête, te gebru...
weging2b	Numeric	weegfactor gezondheidsenquête, te gebru...
weging3	Numeric	weegfactor gezondheidsmonitor, heeft bet...

Voorbeeld aantal achtergrondvariabelen

Name	Label
geslacht	geslacht
leeftijd	leeftijd op enquêtedatum
herkomst	herkomstgroepering, 3 deling plus generatie
herkomstland	herkomstland, indeling gebaseerd op 7-deling etnische ...
opleiding5	opleidingsniveau: hoogst behaald (25 jaar of ouder) hoo...
opleiding3	opleidingsniveau 3deling: hoogst behaald (25 jaar of oud...
burgerlijkestaat	burgerlijke staat
plhh	plaats van persoon in het huishouden
typhh	type huishouden
aantalpershh	aantal personen in het huishouden
aantalkindhh	aantal personen met plaats (positie) in het huishouden 't...
gemeentecode2017	gemeentecode, codering van 2017
stedgem	stedelijkheid van gemeente

Voorbeeld aantal (leefstijl)variabelen

Name	Label
gezondheidssubj	algemene subjectieve gezondheidstoestand
geluk	In welke mate vindt de respondent zichzelf een gelukkig...
tevrleef	In welke mate is de respondent tevreden met het leven ...
rookweleens	rookt u weleens?
rookcategorie	indeling rokers/niet rokers in 5 (zwaarte)categorieën
alcoholcategorie	Indeling alcoholgebruik in 5 (zwaarte)categorieën, alleen...
alcoholdagen	aantal dagen dat normaliter gedronken wordt
beweegnorm	voldoet aan de Nederlandse norm gezond bewegen
huisartscontact	aantal contacten met huisarts in afgelopen 2 weken
lengte	lengte in cm
gewicht	gewicht in kg
BMI	Body Mass Index
BMI5	Indeling BMI in 5 klassen
MHI5	Score op de Mental Health Inventory-5

Volgen in registers, voorbeeld sterfte

Volgen in registers, voorbeeld sterfte

Uit SSB

GBAOVERLIJDENTAB

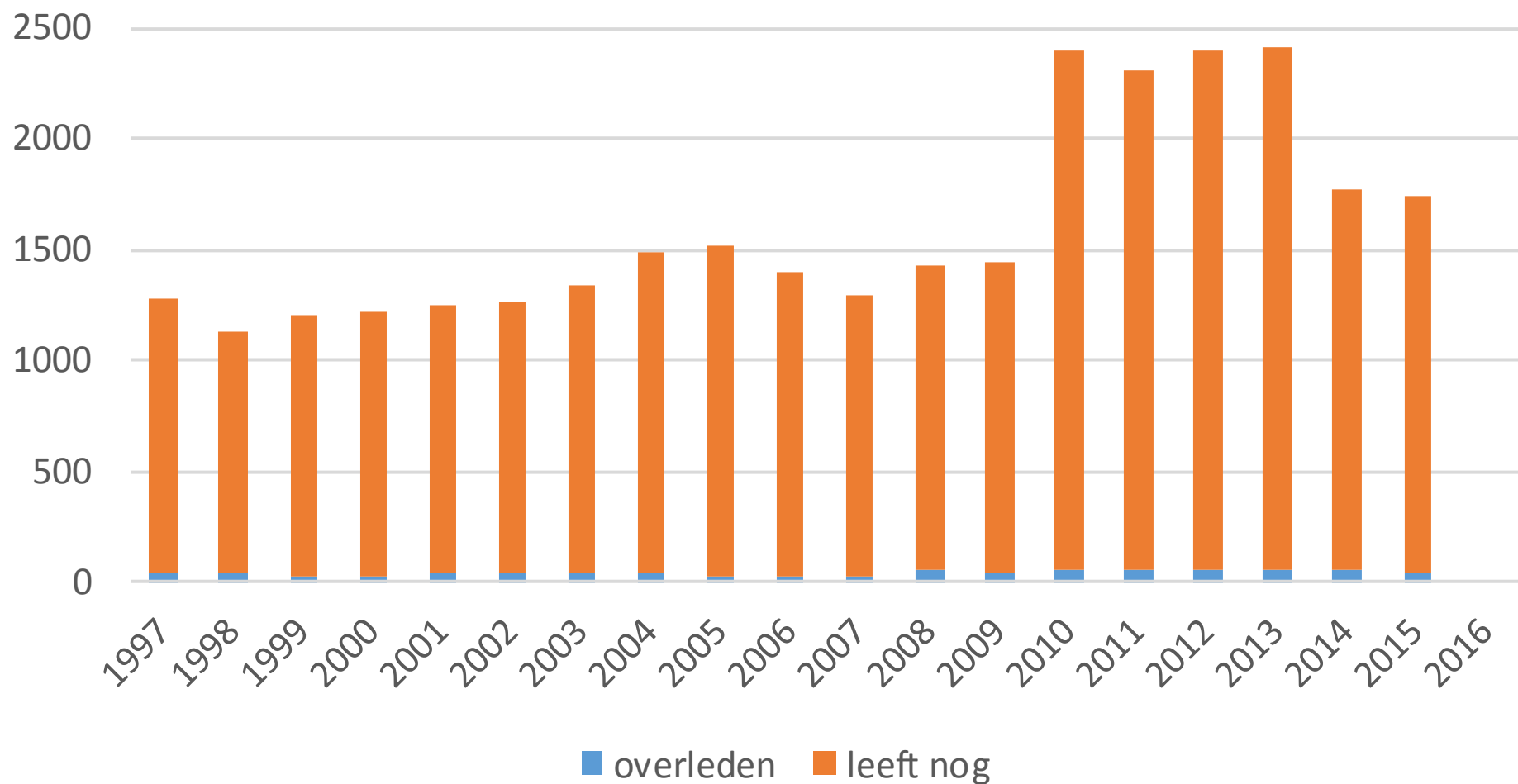
GBAMIGRATIEBUS

DO (doodsoorzaken)

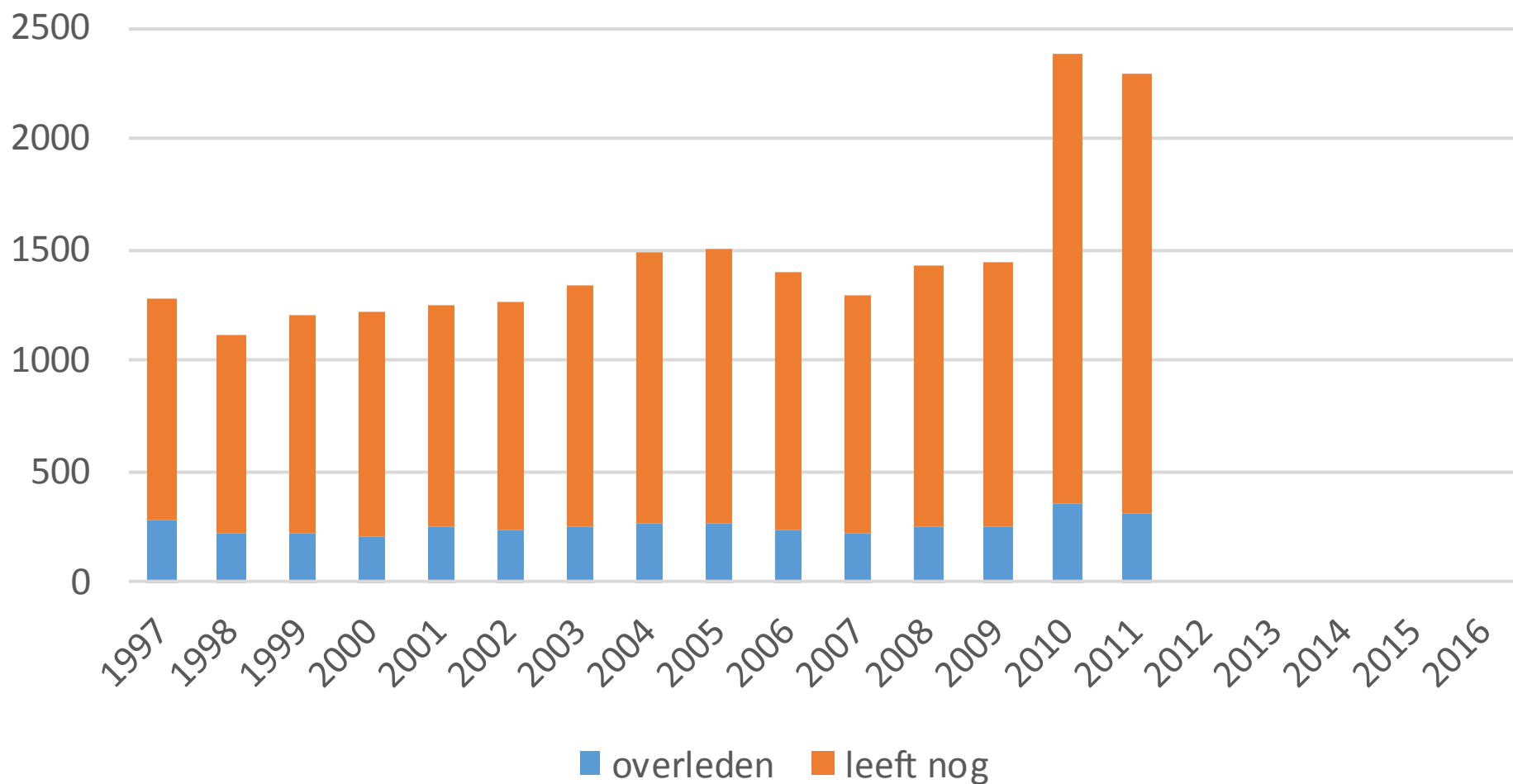
Volgen in registers, voorbeeld sterfte

Name	Label
rinpersoons	CBKSoortnummer
rinpersoon	rinpersoon
enqdat	enquêtedatum
overleden1jr	aantal maanden na enquête dat respondent is overleden, followup 1 jaar
overleden5jr	aantal maanden na enquête dat respondent is overleden, followup 5 jaar
overleden10jr	aantal maanden na enquête dat respondent is overleden, followup 10 jaar
overleden15jr	aantal maanden na enquête dat respondent is overleden, followup 15 jaar
leeftijdoverlijden	leeftijd waarop de respondent is overleden
leeftijdpeilmoment	leeftijd van de respondent op 31 dec. 2016
doodsoorzaak	onderliggende doodsoorzaak (Beldo-lijst eerste niveau)
doodsoorzaakuitg	onderliggende doodsoorzaak (Beldo-lijst tweede niveau)

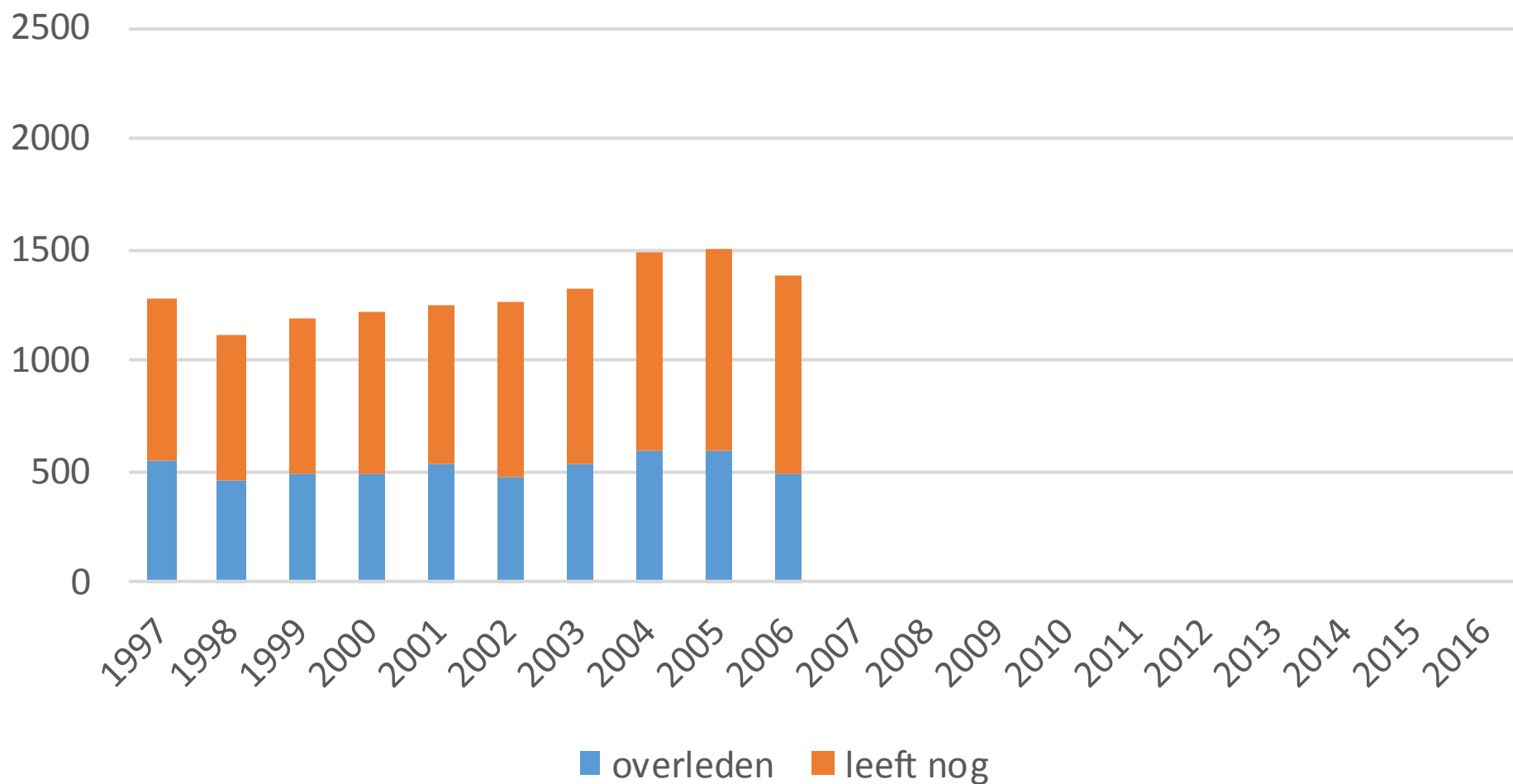
respondenten 65+, overleden binnen 1 jaar

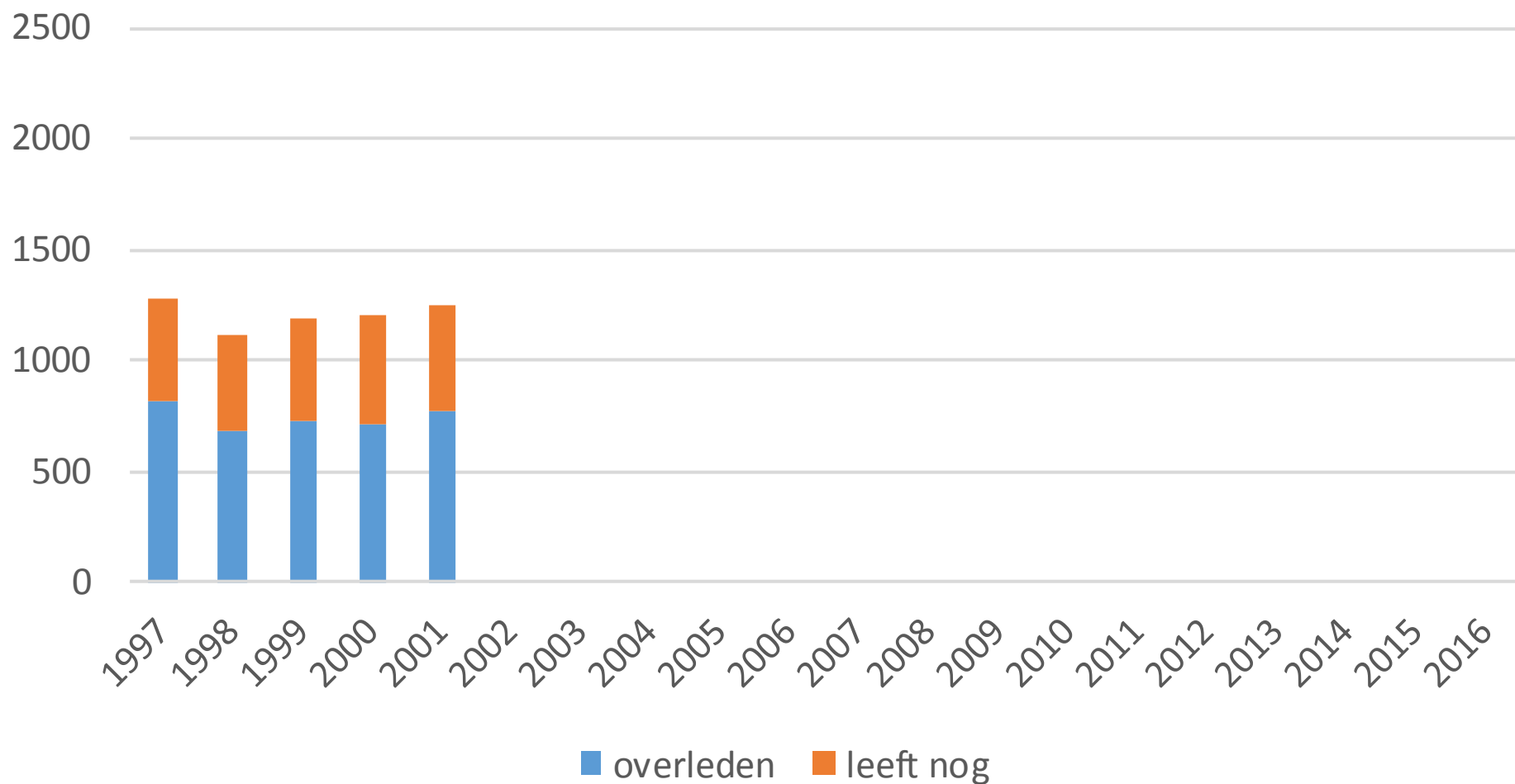
respondenten 65+, overleden binnen 5 jaar

respondenten 65+, overleden binnen 10 jaar

respondenten 65+, overleden binnen 15 jaar

Publicatie in het NTVG

Doodsoorzaak nr. 1 bij jonge Nederlanders: de sigaret

Carin M.M. Reep-van den Bergh, Peter P.M. Harteloh en Esther A. Croes

- DOEL** Onderzoeken van het effect van roken op voortijdig overlijden in Nederland en van het verschil in doodsoorzaken tussen rokers en niet-rokers.
- OPZET** Observationeel cohortonderzoek.
- METHODE** Gegevens over rookgedrag van 40.000 respondenten uit de CBS-gezondheidsenquête van 2001-2006 werden gekoppeld aan gegevens over sterfte en doodsoorzaken in de 10 jaar nadat deze vragenlijst was afgenomen. We berekenen vervolgens de hazardratio op voortijdig overlijden voor rokers, ingedeeld naar rookintensiteit, en ex-rokers ten opzichte van degenen die nooit hadden gerookt. Daarmee maakten we een schatting van de cumulatieve sterfte van rokers versus niet-rokers.
- RESULTATEN** De hazardratio op voortijdig overlijden was 3,8 (95%-BI: 3,2-4,5) voor zware rokers, 2,6 (95%-BI: 2,2-3,0) voor matige rokers en 1,7 (95%-BI: 1,3-2,3) voor lichte rokers. Levenslange zware rokers hadden een kans van 23% om vóór 65-jarige leeftijd te overlijden. Voor de matige, lichte en niet-rokers was deze kans respectievelijk 16, 11 en 7%. Bij de helft van alle mensen die relatief jong overleden was kanker de onderliggende doodsoorzaak; bij rokers ging het

rookcategorie

indeling variabele in reeksbestand

zwaar: dagelijks ≥ 20 sigaretten

matig: dagelijks < 20 sigaretten

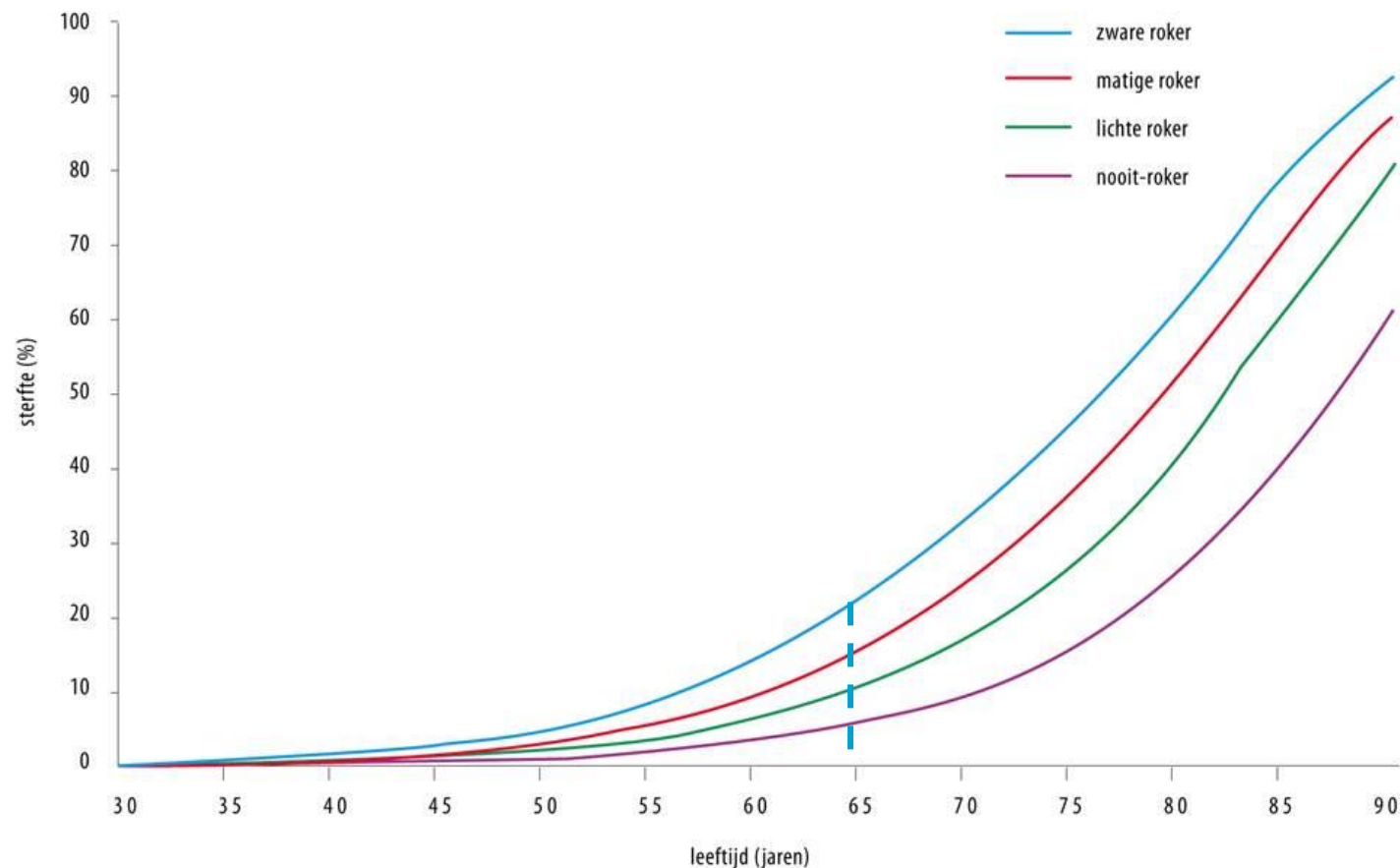
licht: rookt niet dagelijks

ex-roker: vroeger dagelijks gerookt

nooit: nooit gerookt

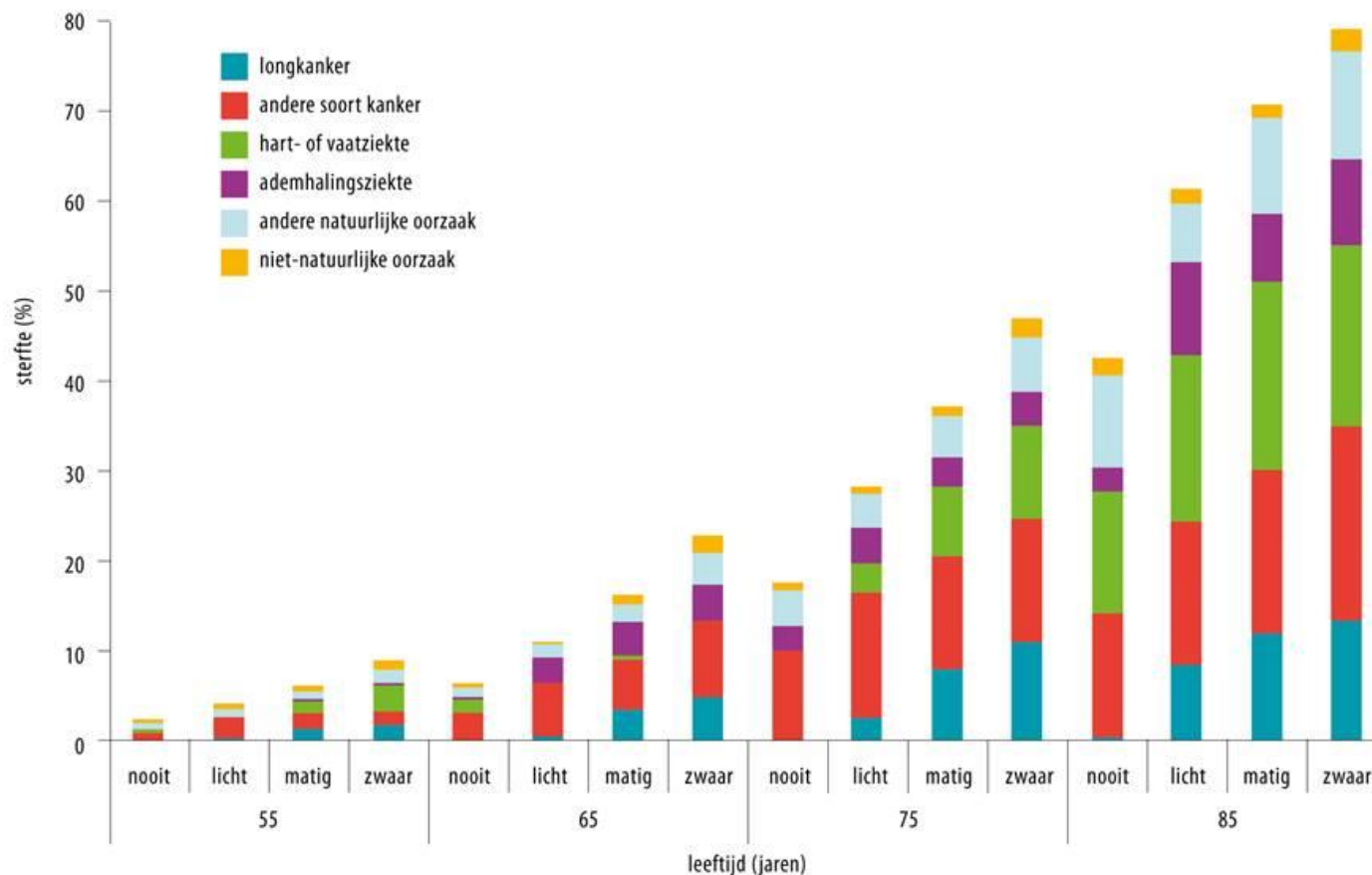

Cumulatieve sterfte naar rookgedrag

FIGUUR 1 Geschatte sterfte vanaf 30-jarige leeftijd voor levenslange rokers en niet-rokers, exclusief geïnstitutionaliseerde bevolking. Zware roker: rookt dagelijks ≥ 20 sigaretten; matige roker: rookt dagelijks < 20 sigaretten; lichte roker: rookt, maar niet dagelijks; nooit-roker: heeft nooit dagelijks sigaretten gerookt.

Cumulatieve sterfte, inclusief doodsoorzaken

FIGUUR 2 Geschatte sterfte vanaf 30-jarige leeftijd per doodsoorzaak voor levenslange rokers en niet-rokers, exclusief geïnstitutionaliseerde bevolking. Nooit-roker: heeft nooit dagelijks sigaretten gerookt; zware roker: rookt dagelijks ≥ 20 sigaretten; matige roker: rookt dagelijks < 20 sigaretten; lichte roker: rookt, maar niet dagelijks.

In de toekomst

meer longitudinaal onderzoek door koppeling van
enquête-informatie aan registerinformatie

we hopen dat ook externe onderzoekers van het
reeksbestand gebruik gaan maken

Vragen?

?

